

П. П. Терещенко

Куземин

КУЗЕМИН – село Охтирського району Сумської області. Знаходиться на правому березі р. [Ворскла](#) (притока [Дніпра](#)), за 120 км від обл. центру, за 45 км від райцентру та залізнич. ст. Охтирка, за 5 км від с. Більськ Котелев. р-ну Полтав. обл. Пл. 2,37 км². Насел. 1954 особи (2001), переважно українці. Побл. села виявлено залишки поселення скіф. часів, курган. могильник і 2 городища сіверян 8–10 ст. (див. [Більське городище](#)). Жит. К. брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. 1648–49 та 1672–82 – містечко Гадяц., 1649–62 – Полтав., 1662–72 – Зіньків. полків. 1709 спалене швед. військом. У К. були здавна розвинені ткацтво та вишивання. Після ліквідації полк. устрою К. знаходився спершу в складі Черніг., від 1791 – Київ. намісництв, від 1796 – Малорос., від 1803 – Полтав. губ. За описами 1860/65 та 1913 – містечко Зіньків. пов. 1912 у К. відкрито ткац. і вишивал. показовий пункт, мета якого – виготовлення ремісниками традиц. нар. виробів, їхній збут, надання у кредит верстатів, матеріалу та сировини. 1923 він об'єднав понад 200 майстрів худож. ткацтва та вишивання. Вони виготовляли просте й переробне полотно, плахт. тканини, ткані гарнітури, вишивали жін. купони, чол. сорочки, скатертини. 1913 куземин. майстрів відзначено бронз. медаллю на Всерос. кустар. виставці у С.-Петербурзі. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. Куземинці потерпали від голодомору 1932–33 (кількість встановлених жертв – 145 осіб), зазнали сталін. репресій. Від жовтня 1941 до вересня 1943 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювало 882 жит., з них 442 загинуло. На х. Костенківщина нацисти вбили понад 60 куземинців. Наприкінці 1970-х рр. мешкало бл. 2,7 тис. осіб. У К. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, клуб, б-ка, музей села; дільнична лікарня; відділ. ощадбанку. Побл. села – Гетьман. нац. природ. парк. Діє реліг. громада УПЦ МП. Встановлено 4 пам'ятники та пам'ят. знаки, пов'язаних з подіями 2-ї світової війни. Серед видат. уродженців – хімік *О. Чичибабін*, різьбяр *М. Мінняйло*, Герой Радянського Союзу *В. Шаренко*, політ. діяч І. Сідельник. У дитинстві та юності деякий час проживав письменник [І. Багрянйий](#). Його мати – Є. Кривуша – походила з замож. селян. родини з К.

Фотоілюстрації

Покликання на статтю:

Куземин / П. П. Терещенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-910>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).